

Uttangarðsútskipting í Sumba

Dalurin matr.nr. 11-340a

Fríggjadagin 2. mai 2014 kl. 17.00 varð útskiptingarfundur settur í Sumbiar skúla at viðgera mál um býti av haganum Dalurin, matr. nr. 340a, Sumba.

Møtt: 18 eigarar ella umboðandi eigarar møttu á fundi. Borgarstjórin var eisini til staðar.

Nevndin var fullmannað, og er hon skipað soleiðis:

Petur Nielsen, formaður

Olaf í Garði Joensen, nevndarlimur

Maria Gregersen, nevndarlimur

Nevndarlimirnir vita seg ikki vera so nær skyldar ella svágdar við nakran ognara, at tað nemur teirra gegni. Hetta er váttað á serligum skjali (skjal nr. 1), sum liggur í málinum.

Frá Umhvørvisstovuni møttu útskiptingarmenninir Óli Johansen og Jógvan Frýdal.

Fram varð lagt:

Skjal nr. 2: Lýsingar, ið hava staðið í Sosialinum 11. og 16. apríl 2014, í kunngerðartalvuni í bygdini og á heimasíðuni hjá Sumbiar kommunu og hjá Umhvørvisstovuni.

Uppá fyrispurning, um nakar hevði viðmerkingar til lýsingina ella lýsingarháttin, svaraði eingin.

Formaðurin lýsti síðani fundin lógliga lýstan og settan.

Skjal nr. 3: Grannastevnuviðtøkan frá 23. febr. 2013 við tilhoyrandi skjølum og staðfest av Búnaðarstovuni 15. apríl 2013.

Skjal nr. 4: Skriv frá Innlendismálaráðnum, dagfest 15. mai 2013, har **Petur Nielsen** er uppnevndur til útskiptingarformann.

Skjal nr. 5: Útskrift úr rættarbókini, 26. sept. 2013, har **Maria Gregersen**, Syðrugøta, og **Olaf í Garði Joensen**, Eiði, verða uppnevnd til nevndarlimir.

Víst varð til § 10 í útskiptingarlógini um, at útskiptingarkravið kann takast aftur, um øll, sum atkvøddu fyri útskiptingini á grannastevnu, ynskja tað. Tað varð ikki gjørt.

Formaðurin greiddi síðani frá mannagongdini í sambandi við útskiptingina og bað fundarfólkið greiða frá haganum og skipanini av honum.

Dalurin er húshagi hjá **Lopranshaga**, matr. nr. 325a (6 mk), og **Víkarhaga, Miðjan**, matr. nr. 329 (4 mk). Víddin er o.u. 91 ha, roknað á bakkan.

Sumbiar bygd varð skift innan- og uttangerðs seinast í 1950'unum. Húshagarnir vórðu tá tveir: Uttari og Eystari. Í Uttara húshaga varð seyðurin havdur í fylgjunum Beinivørð-, Uttara- og Eystarafylgi og Garðaseyður. Brúksbýtið varð avtalað millum fylgini, men menn vóru tó ikki heilt samdir um brúksmarkini. Við uttangerðsútskipting í 1981 varð Uttari húshagi býttur. Eystarafylgið og Garðaseyður vórðu tá sjálvstøðugir húshagar, meðan Beinivørð og Uttarafylgið vóru eftir undir felagsheitinum Dalurin.

Menn greiddu á fundinum frá, at talan er um kenningarseyð, og at Beinivørðfylgið, sum eftir skipanini er 32 áseyð, liggur til Víkarhaga, Miðjuna, og Uttarafylgið, sum er 48 áseyð, liggur til Lopranshaga. Í báðum førum verður yvirskipað, og tí ganga helst einir 90 seyðir í haganum.

Hagastýrini fyri fjallahagarnar taka sær av hvør sínum fylgi, og tað skiltist á fundarfólkinum, at samstarv um røktina er lítið, og at torført er at gera semju um røktina ella broytingar í henni.

Kravið um býti av haganum kemur frá teimum, ið varða av Beinivørðfylgi, og síggja teir fyrimunir í at býta, tí tá verða færri eigarar at semjast og ráða yvir skipan, røkt og rakstri.

Tað var eyðsýnt, at hesir streingja á at fáa býtt hagan, meðan hinir halda aftur, tí teir ikki síggja trupulleikar í felagsskapinum, tí teir halda, at seyðurin fer at verða trongdur, tá hann ikki sleppur undan ættini í ringum veðri, og tí at nyttan ikki stendur mót við kostnaðin av hegni v.m.

Um 19'tíðina varð fundurin slitin, og formaðurin boðaði frá, at nevndin fór at taka støðu til býtið ein av næstu døgnum og síðani boða eigarunum frá niðurstøðuni.

Útskiptingarnevndin viðgjørði málið á fundi umborð á Smyrli á leiðini norðuraftur og hevur síðani samskipt um orðingar v.m. um teldupost.

Útskiptingarnevndin er av teirri greiðu fatan, at tað fyrst og fremst er manglandi stýring og skipan av haganum, ið elvir til misnøgd og ósemjur.

Verður hagin skipaður við hagastýri, sum fær virkað og verður virt, er hetta myndugleikin, ið skal finna loysnir á trupulleikum og skipa fyri, at tær verða settar í verk og hildnar. Talan er um húshaga og ikki um sjálvstøðugan haga, men hetta forðar ikki fyri, at ásetingarnar í hagalógini §1 og §2 verða brúktar. Í øllum førum metir nevndin, at hetta, at eitt hagastýri er, er ein fortreyt, um húshagin skal virka sum ein eind. Hetta merkir eisini, at allir partar fáa ávirkan og verða hoyrdir. Enn betri varð, um kenningin varð avtíkin og hagin skipaður í fela. Tá varða allir av felanum og ikki bert av sínum egna.

Hin eini nevndarlimurin ivast í, um eigararnir kunnu semjast um ein haldgóða loysn, og heldur tí, at best er at býta. Hinir báðir nevndarlimirnir eru ikki sannførdir um, at eitt býti av haganum er ein haldgóð loysn. Hagin er góður, sum hann er, og verður ikki betri av at verða býttur. Tað, sum ræður um er, at eigararnir finna eina loysn á, hvussu hagin kann rekast skilagott og í felag. Meirilutin heldur tí ikki, at hagin skal býtast.

Annað er, at húshagar nú ikki hava tann týdning, teir høvdu áður, og tí varð helst betur, at alt uttangaðs - øll útmarkin - varð býtt av nýggjum, og at húshagarnir vórðu tiknir upp í fjallahagarnar, soleiðis at hvør hagi fær sítt og bert sítt at ráða á. Ein slík umfatandi umlegging kann tó bert fremjast við eini útskipting, sum verður kravd av eigarum umboðandi alt markatalið - og allar hagar - í bygdini.

Ásett verður, at býtið av haganum Dalurin, matr. nr. 340 í Sumba, verður ikki at fremja.

Kostnaðurin av útskiptingini verður at býta eftir markatalinum millum tey, ið á grannastevnu atkvøddu fyri útskiptingini.

Hesin úrskurður kann kærast til Yvirútskiptingarnevndina, c/o Sorinskrivarin, C. Pløysengøta 1, 100 Tórshavn. Kærufreistin er 3 mánaðir eftir, at úrskurðurin er kunngjørdur.

Petur Nielsen

Olaf í Garði Joensen

Maria Gregersen